
O.S.G.N.-CONGRES over de GESCHIEDENIS van SURINAME
. 1674-1974

EEN IMPRESSIE

jan scheffers

Met de organisatie van een Congres over de geschiedenis van Suriname heeft de O.S.G.N. (Organisatie van Studenten in de Geschiedenis in Nederland) dit jaar na een onderbreking van een paar jaar haar traditie voortgezet om jaarlijks een historisch congres te organiseren. Dit jaar was de organisatie in handen van een gemengde groep van V.U. en G.U. Amsterdam, en vond het congres plaats in Amsterdam op 9, 10 en 11 april j.l.

De O.S.G.N. heeft gemeend aan bovenvermeld onderwerp aandacht te moeten besteden uitgaande van een driedelige argumentatie:

1. Door de nederlandse geschiedschrijving is en wordt te weinig aandacht aan Suriname besteed. De O.S.G.N. wilde dan ook d.m.v. dit congres het historisch onderzoek naar de Geschiedenis van Suriname stimuleren.
2. Door het organiseren van dit congres hoopte de O.S.G.N. een wetenschappelijk verantwoorde bijdrage te leveren aan de discussie over Suriname (de lezingen zullen na het congres in boekvorm gepubliceerd worden).
3. De actualiteit van de problemen rond Suriname nu de onafhankelijkheid van deze kolonie voor de deur staat.

Als voorbereiding op dit congres draaiden er in verschillende steden werkgroepen binnen het studieprogramma die zich bezighielden met verschillende aspecten van de Surinaamse geschiedenis. De bedoeling hiervan was enerzijds een aantal goedgeïnformeerde mensen op het congres te krijgen die vooral als ruggegraat voor de discussiegroepen op het congres zelf dienst zouden moeten doen, en anderzijds om vanuit deze werkgroepen goeddoortimmerde bijdragen voor de congresmap te krijgen.

Laat ik, vooruitlopend op de bespreking van de verschillende referaten, alvast mijn kanttekeningen bij de voorbereidingen plaatsen. Ten aanzien van de inbreng van de werkgroep-deelnemers bij de discussies ha afloop van de referaten ben ik toch enigszins teleurgesteld. Dat aantal was zeker op een hand te tellen.

Wat betreft de congresmap moet ik stellen toch niet helemaal gelukkig te

zijn met het resultaat. Naar mijn mening, maar ik benin deze misschien wat bevooroordeeld omdat ik zelf ook in een congrescommissie zitting heb die hier in Groningen een congres voorbereidt, moet een congresmap leesbaar en uitdagend zijn. En daar bedoel ik dan mee, dat wil een congresmap stimulerend werken, dat ook minder gemotiveerde en/of geïnformeerde mensen met plezier een dergelijke map doorwerken, hun nieuwsgierigheid geprikkeld wordt en dat er daarnaast toch een hoeveelheid zinvolle informatie doorkomt. Nou, aan bovengeschetste voorwaarden voldeed deze congresmap niet. Hij was wat dit, 120 pagina's A4 formaat, getikt op een kleine letter en de kleinst mogelijke regelafstand, geen enkele illustratie, (op een kaartje van Suriname en wat grafieken na), inhoudelijk vrij zwaar en hij rolde wat laat bij de congresdeelnemers in de bus. Als waardering wil ik hier uitspreken dat er bijzonder hard aan de map gewerkt is en dat er zeker zinvolle informatie instond.

Het congres zelf viel uiteen in een aantal wetenschappelijke voordrachten, een middag waarop het congres in groepen over bepaalde aspecten ging discussiëren, een forum met als thema 'SURINAME, rassenstrijd of klassenstrijd?', culturele manifestaties en een slotfeest.

Als eerste spreker trad op drs.Emmer uit Leiden met een verhaal over de slavenhandel en de ontwikkeling van Suriname. Voor mij is dit een van de leukste voordrachten geweest en heeft ook verreweg de gemoederen het meest in beweging gebracht. Dit kwam vooral door twee oorzaken, namelijk dat de heer Emmer meende 'waardevrij' over de slavenhandel bezig te kunnen gaan, met een voorbij gaan aan, zoals een van de discussianten het in navolging van Bertels noemde, de 'expérience vecu' en omdat dhr.Emmer als enige zijn voordracht expliciet discutabel maakte door met een vijftal stellingen te komen, waarvan de belangrijkste wel was dat volgens zijn onderzoek Nederland in financieel opzicht geen 'ereschuld' aan Suriname heeft. Integendeel zelfs, de expansie in Guyana betekende een rem op de economische ontwikkeling van de Republiek.

Daarna kwam dr.Silvia de Groot uit Amsterdam met een verhaal over 'Marrons' de van de plantages weggelopen slaven oftewel 'weglopers'. Van dit verhaal heb ik nauwelijks wat kunnen volgen door de afschuwelijk monotone en langdradige wijze van spreken. Wat me wel is bijgebleven is, en ik voelde het als een stukje emancipatiestrijd van de bosnegers, is de opmerking van een Surinaamse bosneger dat de Marrons geen 'weglopers' zijn, een benaming

vanuit het gezichtspunt van de plantagehouders, maar dat de Marrons 'helden van de Surinaamse klassenstrijd' zijn. De discussiant had hier meteen de zaal mee op zijn hand maar het effect ging in de loop van het congres verloren omdat hij meende hier te pas en te onpas op terug te moeten komen. In de avonduren was het woord aan prof. Brands die wat in het algemeen inging op sociologische theorieën over slavernij en rassenverhoudingen. An sich was het een boeiend betoog, zeer helder geformuleerd, maar het miste de band met de twee referaten daarvoor en met Suriname in het bijzonder. De eerste dag werd afgesloten met een zeer matig cabaret van de Surinaamse groep 'REVO', aan U lezer, om te raden waar die naam vandaan komt.

De Tweede dag moest het stellen zonder het verhaal van dr. Lamur over bevolkingsgroei en klassenverhoudingen zodat de morgenseesie bestond uit een uitstekende verhandeling van drs. Boomgaard over de economische ontwikkeling gedurende de laatste 100 jaar.

Aangezien ondergetekende met enige van zijn vrienden de middag doorgebracht heeft op het I.I.S.G. en in de avonduren aan de boemel is geggan met een bekend researcher van ons Instituut die wel vaker in Amsterdam zit, weet ik over de discussiegroepen en de culturele avond met Surinaamse dichters niets te melden.

De slotdag moest het stellen zonder prof. Speckman die een inleiding op het forum zou geven, waarna Rudi Kross, bekend als journalist en vakbondsmann, de spits afbeet en inging op de verhoudingen in Suriname zelf tussen de verschillende ethnische groeperingen en tussen de verschillende klassen. Schokkend was voor mij de enorme groep werkelozen (ik geloof zelfs 50-60%) en de zeer kleine groep industrieel proletariaat (10%). Vooruitlopend op het forum meende de heer Kross te kunnen stellen dat het in Suriname uit zou lopen op een klassenstrijd. Mijn bezwaar hierbij was dat hij niet aangaf hoe dat dan zou verlopen, wat de aard van de botsingen zou zijn en wat de resultaten van deze strijd zouden zijn, of zouden moeten zijn.

Verder alle hulde over zijn uitstekende betoog. Zeer in het kort gingen de forumleden daarna in op Kross of het forumthema: Suriname, een rassen- of een klassenstrijd?

De bekendste spreker na Kross in het forum was wel prof. Kruijer. Eigenlijk liep het forum een beetje dood omdat alle sprekers het erover eens waren dat het een klassenstrijd zou worden waarbij stelselmatig iedereen

verzuimde aan te geven hoe die eruit zou zien of uit zou moeten zien en waar men naar toe zou moeten werken.

Wat b.v. te doen met zo'n enorme reservearmee van werklozen, wat kan de rol van een percentsgewijs zó klein industrieproletariaat zijn, wat zijn de gevaren die bij onafhankelijkheid te duchten zijn van de fascistoïde buur Brazilië etc.

Ja, en dan rest mij nog wat kanttekeningen te maken bij zaken die nog niet aan het bot gekomen zijn. Het slotfeest schijnt wel een swingend feestje te zijn geworden, de organisatie zat prima in elkaar (alle lof), de onderwerpen zaten naar mijn mening (maar wie ben ik) een beetje als los zand aan elkaar, er was nogal wat tegenslag door het wegblijven van twee sprekers, de discussie heeft niet zoveel opgeleverd waarbij aangetekend dient te worden dat deze werd beheerst door de aanwezige Surinamers (de link tussen de blanke congrespopulatie en de inhoud van het congres was niet erg groot), de deelname uit universiteitssteden buiten Amsterdam was bijzonder gering, waarbij Groningen met 9 man nog gunstig afstak, zodat generaliserend toch van een goed congres gesproken kan worden waarbij de handicap van het weer opnemen van de OSGN-congrestraditie, na een onderbreking van een paar jaar, voor wat onvermijdelijke fouten in de regie zorgde.
